

Beskytt flokken mot fotråte

Ondarta fotråte har heldigvis begrenset spredning, og er til nå kun påvist i Rogaland og Aust-Agder. Selv om situasjonen er under rimelig god kontroll er det naivt å tro at det ikke fortsatt finnes smitte i disse to fylkene. Det er derfor av stor betydning at hver enkelt bidrar slik at vi få utryddet smitten helt fra Norge gjennom å beskytte egen flokk mot smitte og unngå videre spredning til nye besetninger.

Det er særlig de neste par årene det er behov for fortsatt fokus og ekstraordinære tiltak! Fotråte smitter som en hovedregel ved at friske sauer trækker der sjuke sauer har tråkket. Om ikke alle tiltak under er gjennomførbare så husk at jo mindre kontakt med andre flokker jo mindre er risikoen.

Livdyrkjøp (bytte)

Innkjøp av livdyr utgjør den største risikoen for å få inn smitte. En revidert soneforskrift for omsetning av livdyr i Rogaland og Aust-Agder er på trappene og mer info om den vil komme.

- Kjøp kun inn livdyr dersom det er nødvendig – bruk heller semin
- Kjøp av hodyr frarådes generelt, det er forbudt og krever tillatelse fra Mattilsynet
- Kjøp helst fra flokker man likevel har kontakt med
- Besetninger som selger dyr bør ikke selv kjøpe inn dyr
- Be om egenerklæring fra selger, der det opplyses om evt. halthet og innkjøp av livdyr
- Foreta en grundig undersøkelse av alle klauver hos aktuelle dyr
- Sett innkjøpte dyr i karantene helst 3-4 uker
- Fotbad dyra før innsett i karantenen. Oppstall gjerne tørt
- Undersøk de på nytt og fotbad de før de blandes med egne dyr
- Eldre værer som har sirkulert i flere flokker kan være mer smittefarlige enn værlam

Fellesbeiter - sanking

Det er når dyr fra forskjellige flokker samles på fuktig og gjørmete underlag at smittefaren er størst.

- Sørg for drenerende og tørt underlag i sanke- og skillekvever
- Se etter halte dyr og isoler de fra resten så fort som mulig
- Kort ned på oppholdet i kveene - om mulig
- Legg inn en dags pause mellom puljer dersom kveene brukes flere dager
- Dyr som har stått sammen med andre i ettersank bør slaktes eller fotbades
- Søyer uten lam (husmorferie) flokker seg mer og øker risikoen for smitte mellom besetninger

Smitte på hjemmebeite /hjemme

- Sørg for gode tette gjerder
- Rømte dyr som tas hjem bør håndteres som innkjøpte dyr evt. sendes til slakt
- Informer og diskuter med naboen dersom du finner vedkommendes sauer i din flokk
- Ha gode rutiner for generell smittebeskyttelse
- Sørg for et godt og tørt klauvmiljø som gir
  - o økt motstandsevnen hvis klauvene utsettes for smitte,
  - o redusert risiko for at infeksjonen etablerer seg i klauvene
  - o redusert smittespredning mellom dyr i en allerede smittet flokk
- Oppsamlingsplasser for slaktedyr (lammeringer o.l.) må ikke være der besetningens egne dyr oppholder seg

Meld fra ved mistanke

Fotråte er en B-sjukdom med meldeplikt. Det er viktig at det er åpenhet omkring fotråte og at det meldes fra ved mistanke.